

הוכן ע"י כולל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.co.il

חולין דף מח.

ריאה הסמוכה לדופן, באופנים דלהלן מה דינה?

כנגד האונות שהצלעות והריאה גדלים שם יחד דבוקים	כנגד האומות שהצלעות רחבות שם	
כשרה	לרב נחמן: כשרה ¹ לאבימי: טרפה	כשאין יודעים אם ניקבה, ולא העלתה צמחים
כשרה ³	בנקב: טרפה בצמחים: חוששים ²	כשיוודעים שניקבה או שהעלתה צמחים

ריאה שהעלתה צמחים ולא סרוכה לדופן, מה הדין?

במלאה מוגלה סרוכה	במלאה מים זכים	
כשרה	כשרה	לשמואל ודעימיה
טרפה	כשרה	לר' יוחנן ולתלמידים

חולין דף מח:

מחט שנמצאה בריאה, מה הדין?

כשבאה לפנינו חתוכה	כשבאה לפנינו שלמה	
טרפה ⁴	כשרה	לר' יוחנן, ר' אלעזר ור' חנינא
טרפה	טרפה ⁵	לר"ל, ר' מני ור"ש ב"א

¹ בהמשך הסוגיא מבואר שמחלוקת רב נחמן ואבימי היא במקום הרחב של הצלעות לכיון זנב הבהמה כנגד האומות, שכיון שאין גדלים הריאה והצלעות ביחד, אין הצלעות יכולים לשמש סתימה לנקב להכשיר, ולכך כל הנידון הוא האם אנחנו חוששים כשהיא דבוקה לדופן שמא מחמת נקב בריאה יצאו נוזלים וזה מה שגרם לה להסרך לדופן, או שאנו תולים שהיה מכה בדופן והיא זו שגרמה לריאה להסרך ולהדבק בה, ולרב נחמן כשאין צמחים בריאה לא חוששים ותולים בדופן, ואבימי חולק וחושש שמא היה נקב בריאה אפי' שלא גדלו בה צמחים, ובזה פסק רש"י הלכה כאבימי.

² כיון שגדלו בה צמחים, לכו"ע יש לחוש שמא יש נקב בריאה, דהא יש בה ריעותא. והיות שכאן אין הדופן סותמת לכן היא צריכה בדיקה, ומפרקים אותה בסכין חדה ודקה ביותר בזהירות שלא יקרע קרום הריאה, ובדקים אם יש מכה בדופן, ואם יש מכה בדופן תולים בה וכשרה ואם לאו - טרפה, כן ס"ל לרבין בר שבא. אכן לרב נחמיה בר יוסף לא סגי ליה במה שיש מכה בדופן, וס"ל שצריך ג"כ לנפח את הריאה במים פושרים לראות שאינה מבצבצת בועות במים, ורק אז כשרה.

³ זו היא המימרא השניה של רב נחמן "ריאה שנקבה ודופן סותמתה - כשרה", והקשו מזה על המימרא הקודמת דס"ל שאפי' בהעלתה צמחים חוששים לנקב, וכ"ש כשיש נקב להדיא שטרפה. ותירצה הגמ' דכאן מיירי במקום רביתא, דהיינו כנגד האונות, שהדופן סותמת שם סתימה טובה ואין חשש שתתפרק הריאה מהדופן, ולכן אפי' אם אנחנו יודעים שיש נקב היא כשרה. אכן אומרת הגמ' דסתימת דופן מועילה דוקא במקום שסביב בשר הצלעות עם הריאה, דאז הוא מחובר היטב ולא מתפרק, אבל אם סריך רק בעצמות של הצלעות - לא מהני. ובתוס' הביאו תשובת רב שר שלום גאון שכשרה.

⁴ דכיון שבאה לפנינו חתוכה, יש לחוש שמא באה המחט דרך הוושט ונקבה את המעיין ואת הריאה ונכנסה לתוכה. ובתוס' (ד"ה אלא) חלקו וכתבו שאין החשש שמא נכנסה דרך הוושט, דא"כ איך הכשרנו לקמן בנמצאה בכבד, אלא חיישינן שדרך הסמפונות יצא ונכנס בריאה מבחוץ.

⁵ אכן באופן שנמצאת המחט בסמפון הגדול ולא בבשר הריאה, לא רצו אלה החכמים לומר בה לא איסור ולא היתר, דכאן יש יותר לתלות ש"סמפונא נקט ואתאי".